

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Allocutiones Sacræ, Svper Evangelia Dominicarvm totius anni

Jahoda, Johann

Pragæ, [ca. 1659]

Dominica XIV. post Pentec: Deo servire vera libertas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51496](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51496)

DOMINICA XIV. POST PENTECOSTEM.

DEO SERVIRE vera libertas.

Nemo potest duobus Dominis servire. Matt: 6.

Sq; adeo verum est, quod docent Juris - Consulti, duos in solidum ejusdem rei Dominos repugnare, ut non defuerint, qui hanc veritatem sanguine fuso defenderent. Memorat enim Eusebius, Procopium quendam Palaestinae Martyrem, cum plures admittere Deos urgeretur; adversarijs respondisse:

Non bona res multi Domini; Rex unicus esto.

& hoc dicto collam securi subjecisse. Nihil quippe minus executioni datur, quam quod a pluribus imperatur; & imperium, quod sub uno stare potuisset, dum a multis sustinetur, ruit, inquit Curtius. Hinc Alexander Macedo Dario de regni Persici parte cum eo pacisci volenti, nunciari jussit: *nec Munda dum posse duobus salibus regi, neq; orbem summa duo. regna salvo terrarum statu habere;*

- - omnisq; potestas. Impatiens consortis erit - -

Et, quando unquam (ut bene notavit Afer Cyprianus) regni societas aut cum fide coepit, aut sine cruore desijt? Sic Thebanorum germanitas rupta, & permanens regis dissidentibus etiam in morte discordia. Sic Romanos geminos unum capit regnum, quos unum uteri cepit hospitium. Sicut itaque plures simul imperare non

possunt, ita similiter nemo potest pluribus servire: quomodo enim contraria mandantibus obtemperabit? quomodo ad alterius jussa stabit, ad alterius curret? altero dicente: *fac hoc;* altero vetante: *non fac hoc;* idem simul faciet, & non faciet? Sed nulli tam contrarij usquam fuere Domini, teste Doctore Seraphico, atque sunt etiam *num Deus & Diabolus. Primus enim est suavissimus, juxta illud Psalmi: suavis Dominus universis; (a) secundus crudelissimus, teste Prophetà: tradam Aegyptum in manu Dominorum crudelium.*

(b) *Deo servitur flendo per poenitentiam, Diabolo ridendo per lasciviam. Unde Christus Dominus: plorabitis & flebitis vos, Mundus autem gaudebit. (c) Deo servitur vigilando in custodia contra Diabolum: Diabolo servitur dormiendo in negligentia contra Dominum. Hinc Apostolus: non dormiamus, sicut & ceteri; sed vigilemus & sobrii simus. (d) Deo servitur ascendendo de virtute in virtutem usq; in caelum: Diabolo descendendo de vitio in vitium usq; ad infernum. Cum ergo nemo possit duobus Dominis servire, repudiemus alterum, scilicet Diabolum, ut soli Deo, (qui per excellentiam vocatur Dominus) serviamus. Preparata corda vestra Domino, & servite illi soli. (e) Dum servitutem nomino, rem cum primis odiosam nominare videor. Nam quid aliud est servitus, quam pri-*

Oo vatio

Euseb. l. 8. c. 12.

Curt. l. 10.

idem lib. 4.

Lucan. l. 3.

Cypri. l. de idol. vanit.

Bonav. ser. 1. in Do. 14. Pent.

a Ps. 144. 9.

b Isa. 19. 4.

c Joa. 16. 20.

d 1. Thess. 6.

e 1. Reg. 7. 3.

vatio libertatis, quæ à Justiniano definitur: *naturalis facultas ejus, quod cuique facere libet, nisi quod vi, aut jure facere prohibetur?* Hanc omnes ingenui ita appetiant, ut non tantum pro toto auro, sed ne quidem pro toto Mundo darent, imò neque pro vita; plurimos quippe in historijs legimus, mortem appetere, quam servire maluisse.

† V. Dom. 3
post Epiph.

Justin. l. de
discipl. mō.
c. 5.

Dico nihilominus cum Laurentio Justiniano: qui veram appetit libertatem, Christi servus esse festinet. At qualis libertas, opponet nonnemo, esse vinctum & crucifixum, non posse se pro arbitrio movere, non posse, quod liberet, facere? quicumque enim Christi sunt, carnem suam crucifixerunt cum

a Gal. 5. 24.

vitijs & concupiscentijs, (a) ut famosus JESU Christi servus ingenuè fateatur: & de se ipso; Christo, inquit, con-

bibid. 2. 19.

fixus sum cruci. (b) Stigmata Domini

c ibid. 6. 17.

IESU in corpore meo porto. (c) Ego vin-

d Eph. 4. 1.

ctus in Domino; (d) ut nihil jam quod

e Greg. hō.

caro blanditur, libeat; (e) nihil quod

ii. in Evan:

appetitui volupe, liceat; nihil, quod

divinis legibus repugnet, voluntas au-

deat, attestante alio Apostolo: *omnis*

f. 1. Joa. 3. 9.

qui ex Deo est, non potest peccare. (f)

impotentiam nempe morali, qualem ha-

bent viri cordati ad seipso v. g. ex al-

ta turri precipitandos, aut laqueo stran-

gulandos, & qualem habuit Patriarcha

Joseph, dum à sua Domina ad flagiti-

um sollicitatus dicebat: *quomodo pos-*

sum hoc malum facere & peccare?

Gen. 39.

Verum enim verò sic ligatum, sic

impotentem esse, hoc est vere ac pro-

prie liberum esse: licet enim, ut ait

Augu. l. de

Augustinus, prima hominis libertas

correct. &

fuerit, posse peccare; novissima tamen

grat.

in lege gratiæ multò major, non posse peccare: quinimò, quæ in malum fertur libertas, nulla omnino est secundum Chrysostomum, quem super præfato Josepho aureè, ut solet, differentem audiamus: *uxor Putipharis Egyptia, numquid erat Regina? numquid toti Egypto præerat? numquid maximam habebat potestatem? Quid verò Joseph? num servus? num captivus? num famulus emptitius? Illa igitur adversus adolescentulum in aciem descendit. Quis tunc erat servus? quis liber? illane, quæ precabatur, & non homini, sed improbissima animi perturbationi serviebat; an is, qui contemnebat sceptrum, coronam purpuram? Illa quidem repulsam passa recessit, & alij rursus animi morbo mancipata est, nempe ira, quæ ratione non regitur: hic exijt capite redimito coronis innumerabilibus, & in ipsa servitute libertatem magis resplendentem ostendens. NIHIL EST ENIM ÆQUE LIBERVM VT VIRTVS; NIHIL ÆQUE SERVVM VT VITIUM.*

Chrysost. in
Psal. 48.

Chrysostomo consentit D. Ambrosius, dum docet Josephum in servitute dominari, Pharaonem in libertate servire. Et Philo Judæus librum integrum scripsit sub hoc titulo: *quod omnis probus sit liber; ubi inter cetera ait: revera solus liber est, qui solum Deum sequitur; atqui Deus, cum perfectissima libertate essentialiter est impeccabilis, igitur peccare posse nulla erit libertas.*

† Confirmat meam sententiam non parum Cicero, secum ipse prorsus Christianè ita ratiocinans: *quid est libertas? potestas vivendi, ut velis. Quis ergo vivit ut vult, nisi qui recta sequitur? quod est propriissime Deo servire.*

Liber-

† Nota Le-

Etor, me lo-

qui in sensu

moralis, nō

physico.

Cice. in pa-

radox.

Luc. 15.

Libertatem quærebat refractarius ille filius, qui Patri suo dicebat: *da mihi portionem substantiæ, quæ me concernit; sat diu sub patria potestate & domestica ferula vixi, sat diu domi velut in aliquo ergastulo clausus delitui. Quid ultra floridos Juventæ annos in solitudine volo deperdere, & tetricus senex ante tempus fieri? quin potius hilaritati frena relaxo, mihiq; ac genio, dum vivida poscit ætas, indulgeo: ibo quocunque me fors & fortuna feret, Mundumque tantisper experiar; non meretur enim inter Nobiles censeri, de quo cani potest:*

Vna domus puerum sustulit, una senem.

dixit, & fecit: profectus est in regionem longinquam, & ibi dissipavit substantiam suam vivendo luxuriosè. At licentia illa in tam turpem eum præcipitavit servitutem, ut cogeretur agere subulcum & pascere porcos. Et cupiebat implere ventrem suum de siliquis, quas porci manducabant; & nemo illi dabat. Tandem tot ærumnis prudentior factus ac in se reversus, (abeundo enim à Patre simul à se ipso abiverat) statuit in Patriam redire, & lamentabundus secum ipse ita loquebatur: heu me quid feci! cur demens in eas me angustias conjeci? cur puerilem meum impetum secutus fui? quanti mercenarij in domo Patris mei abundant panibus, ego autem hic fame pereo. Surgam itaque & ibo ad Patrem meum, & dicam ei: Pater peccavi in cælum & coram te: jam non sum dignus vocari filius tuus; fac me sicut unum de mercenarijs tuis. O miser. Adolescens quanta tibi gloria erit

in domo paterna ex hæredè fieri mercenarium, ex filio mediastinum? Imò verò, respondet pro eo Chrysologus, hoc ideo petit, quia, qui penes extraneum servam senferat libertatem, penes Patrem credit sibi futuram liberam servitutem. Est enim penes Patrem dulcis conditio, libera a servitute, absoluta custodia, timor laetus, securus possessio. Et quidni esset, cum Filius secundum jus civile censeatur eadem persona cum Patre? unde, quamvis non differat a servo, ut loquitur Apostolus, est tamen hæres & particeps, & quasi simul Dominus bonorum paternorum, quemadmodum ille idem Pater seniore natum edocuit: fili, inquiens, omnia mea tua sunt. Quid ita? quia tu semper mecum es. Ita omnino se res habet cum ijs, qui Deo serviunt, & cum eo assidue manent: non enim, ut mediastini & flagitribæ habentur, sed ut filij; si autem filij, & hæredes, hæredes quidem Dei, cohæredes autem Christi; si cohæredes, ergo Domini & Reges. Admittit hanc consequentiam, perlubenter tota Ecclesia, quæ in una aliqua collecta ita precatur: Deus auctor pacis & amator, cui servire regnare est. Admisit S. Antoninus Florentiæ Archiepiscopus, qui in simili dicto supremum emisit spiritum. Admittit magnus Ecclesiæ Doctor Ambrosius, cum illa Christi verba; regnum Dei intra vos est, explicans monet, ut quicunque ad regnum aspirat, sit servus Domini: ea enim parte, quæ participamur servitute, participamur & regno. Admittit Aurelius Augustinus, qui ait: quem regnare delectat, uni omnium regnatori Deo subiectus sit. Et quid multa?

Chrysol. ser. 1.

Galat. 4.

2. Maij.

Ambros. in Luc. c. 17. 21.

Augu. l. de vera Relig.

Q. 2. non-

nonne ipse CHRISTVS in ultima cena
 servis suis promisit : ecce ego dispono vo-
 bis sicut disposuit mihi Pater meus regnū?
 & ne tantum de regno futuro hoc di-
 ctum putemus , addit ejus ocellus : &
 Apoc. 5.10. regnabimus super terram. Quomodo
 regnabimus ? ubi aulici & subditi ? ubi
 urbes & provinciae ? ubi scepra & dia-
 demata ? ubi purpura & trabeae ? ubi
 palatia ? ubi regales opes ?

Sene. Thy-
 est.

Regem non faciunt opes,
 Non vestis Tyria color,
 Non auro nitida trabeae;
 Mens regnum bona possidet.

Hoc dicunt , ait Rupertus , omnes servi
 Christi ; & verum dicunt , quia sunt ser-
 vi ejus , qui eos redemit : sed ipse qui redi-
 mit , non servos , sed amicos ; non subservi-
 entes , sed conregnantes facit . Conditione
 sui sunt servi emptitij ; dignatione illius
 vocantur & sunt amici ac fratres . Po-
 tēstine amabō major excogitari digni-
 tas ? Dignitas quidem est , servum esse
 potentis , ut inquit Ambrosius ; dignitas
 magna est esse Imperatoris cubiculari-
 um , Camerarium , ephebum , circa eum
 frequenter versari , coram assistere , mi-
 nistrare ; at nullus unquam Imperator
 & Monarcha terrenus aulicorum ali-
 quem licet carissimum in regni socie-
 tatem admisit , uti facit Christus . Ha-
 bes proinde , unde meritō toties in epi-
 stolis glorieris Paule , titulo *Servi IESV
 Christi* : nam revera , ut tuus Chryso-
 stomus loquitur , magni haec est dignitas ,
 omniumq; bonorum caput . Excellen-
 tior hic titulus omnibus Mundi titulis .
 Mens non apprehendit hujus praeccellen-
 tissimae servitutis sancta praecomia : omnis

laus hac inferior est . Hinc praclare S.
 Agatha Quintiano Praefecto sibi expro-
 branti : non te pudeat nobili genere natam
 humilem & servilem Christianorum vi-
 tam agere ? respondit : multo praestan-
 tior est Christiana humilitas & servitus
 Regum opibus ac superbia . Nec minus
 praclarum responsum dedit Matrona
 quaedam Gallica , quae amicis solatium
 ex prima Filij liturgia perceptum , ani-
 miq; voluptatem , quod eundem fili-
 um suum apud nos Religiosum vide-
 ret , gratulantibus , dicebat : " profecto
 meritō mihi gratulamini : tam enim
 judico me fortunatam ex eo , quod hic
 sit sancti illius ordinis Religiosus unā
 cum fratre altero , ut longē gratius mi-
 hi accidat eos ambos esse Jesuitas ,
 quam si alter foret Galliae Cancellari-
 us , alter supremus armorum Praefe-
 ctus . "

Similiter ferē Franciscus Corduben-
 sis ex magna Hispaniae Magnatum fa-
 milia ad minimam Jesu Societatem
 transiens , in familiari sermone gloriari
 solebat ; in conditione sua se Regibus
 ipsis esse feliciorē , & paratum jura-
 mento contestari , quod nollet vestem
 suam Jesuiticam neque cum purpura
 Cardinalium , neque cum Pontificis tia-
 ra commutare . Habent equidem ter-
 reni Principes in hac vita multa & ma-
 gna solatia , multas delicias , utpote qui
 solo supercilio cuncta movere possunt ,
 ad quorum nutum & arbitrium cuncta
 fiunt , quorum , teste ipsamet sacra pa-
 gina , sunt * optima quaq; : tamen si cum
 solatijs & delicijs servorum Dei com-
 parentur , exigua valde erunt , aut nulla .
 B. Angela de Fuligineo asseverebat ,
 serve-

Barry solit.
 hagioph.

Horat. l. 3.
 Carm. od. 11

* 1. Reg. 9.
 20.

servorum Dei tanta esse solatia, ut ea permutare nollet cum omnibus sive licitis sive illicitis voluptatibus omnium creaturarum; addebatque, tametsi illius anima capax esset tristitia, nihilominus se illic conclave gaudiorum habere, dum se Dei ancillam reputaret. Amplius quid P. Balthasar Alvarez à quodam Societatis Jesu Ecclesiaste accepisse se narrabat; nempe, si quidquid Deus gratum jucundumque in hac rerum natura condidit, accumularetur, fieretque æternum, tanti se facturum non esse, quanti solatia, quæ ex Dei servitio per horæ quadrantem haurire solitus foret. Proinde si homines, ut par est, intelligerent ejusmodi delicias & solatia, Mundum non suffecturum ambitu suo, ut omnes in Religione vivere volentes capiat, totumque Universum unicum fore cœnobium, ajebat S. Scholastica; vel, ut B. Magdalena de Pazzis: *undiq; muri monasteriorum admotis scalis superarentur ad locum in eis sumendum*: non quasi in seculari statu serviri Deo non posset, multos enim hic quoque status etiamnum Sanctos habuit, sed quia in Religione per se loquendo liberius, commodius, & perfectius. De aulis certè antiqua est cantilena:

- - exeat aula

Qui volet esse pius - -

De militia similiter:

Nulla fides pietasq; viris, qui castra sequuntur.

Raros hic Casimiros, Aloysios, Moros, Castulos, * Eustachios, Sebastianos, Mauritiôs, Theodoros, Menas reperias:

*Rari quippe boni, numero vix sunt
totidem, quot*

Thebarum porta vel divitis ostia *Juv. Sat. 13.*

Nili.

Quid quod aulica & militaris vita, ut passim dicitur, aliud non sit, quam *splendida miseria*? quantas enim istæ difficultates, molestias, incommoda, invidias, timores, despectus, exhaurire non oportet! & hoc spe alicujus promotionis, officij, dignitatis, privilegij à Principe obtinendi: & tamen licet nescio quos titulos, immunitates, exemptiones, honores referas, quod maxime cuperes, obtinere non vales. Quid illud? privilegium non moriendi, Aulicus Regi charus alicubi erat, quem Rex graviter decumbentem inviserat, ac omnia quæ ad solatium & remedium ægro forent idonea, obtulerat. Cui æger: dolores, inquit, tolle; mortem amolire. Sed negavit Rex id in sua potestate esse. Ad hæc ægrotus sublatis in cœlum oculis manibusque exclamat: *miserum me, qui tot annis tamque impense servivi Principi, qui nec lenire dolores meos, nec ab instantis mortis periculo liberare potest. Deum testor, si sanitas mihi ejus beneficio reddatur, non alteri me inservitutum, quam qui à doloribus & ipsa morte possit vindicare.* Simile propositum fecit & executioni dedit B. Franciscus Borgia Dux Gandiæ, qui in aula Caroli V. sat diu versatus, cum funus Eleonoræ Augustæ deduceret, videretque eam quæ antea speciosissima fuerat, in turpissimum pædorem degenerasse: *propono, dixit, post-hac non servire tali Domino, qui possit mori; & ab aula ad Societatem Jesu migrare.*

*Jo. Nic. 15
Eryth. ex-
empl. 72.*

Lucan.

* S. Castul⁹
fuit Zeta-
rius sive
thesaurari⁹
Diocletia.
Imp.

migravit, ibi ejusmodi Dominum quaeriturus; cui porrò tam fideliter servivit, ut in morte audire meruerit: *auge serve bone & fidelis intra in gaudium Domini tui.* Si tamen ea mors dicenda fuit, quæ vitæ beatæ principium dedit.

Sap. 3. 1.

Et verò servos Dei non mori docet ipsa Sapientia, cum ait: *non tanges illos tormentum mortis; visi sunt duntaxat oculis insipientium mori.* Quis non mortuum putasset Sanctum illum & innocentissimum Juvenem Innocentium, (de quo in vitis Patrum) qui cum novè annis in Monasterio seni cuidam valde moroso, iracundo, ac difficili promissimè ex amore Dei ministrasset, post multa aspera, imò & verbera frequen-

*Rader. in
Virid. SS.*

tia defunctus, rituque funebri sepulchro illatus est? Tamen ab eodem, sene rogatus: *ergone Innocenti mortuum es?* respondit è tumulo: *fierine potest Pater venerande, ut obediens Dei servus mortem obeat?* Quærant jam alij, quibuscunque artibus & modis volent, nominis immortalitatem; monstra, debellant cum Hercule, muros ædificent cum Semiramide, expugnent cum Cyro, vincere studeant cum Cæsare, triumphos agere cum Pompejo, Orbem universum subijciant cum Alexandro: nemo gloriosius post fata vivit, quam cui hæc laus dari potest: *mortuum est servus*

Domini.

¶

DOMI-